

2. Варналій З.С. Мале підприємництво у сфері побутового обслуговування населення. З. С. Варналій, Л. П. Хмелевська, М. О. Хмелевський. К. : Знання України, 2004. С. 259.
3. Гриньов, А. В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління : монографія. А. В. Гриньов. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2003. С. 305.
4. Пономаренко, В. С. Механізм управління підприємством: стратегічний аспект, В. С. Пономаренко, Е. Н. Ястремська, В. М. Луцковский та ін. Х. : ХГЭУ, 2002. С. 252.
5. Рогоза, М. Є. Стратегічний інноваційний розвиток підприємств: моделі та механізми : монографія. М. Є. Рогоза, К. Ю. Вергал. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. С. 136.
6. Оцінка бізнес регулювання. Електронний бізнес-журнал. URL: <http://www.doingbusiness.org/>

D. Avteniuk. Improvement and development of management of Ukrainian industrial enterprises as a factor of growth of commercial indicators. – Article.

Summary. *One of the most difficult points in the theory and practice of management is the correct choice of methods of personnel management. This is primarily due to the complexity of the human psyche and the difficulty of modeling appropriate responses to the influence of managers, both individual employees, social groups and the team as a whole. In addition, it should be borne in mind that different management methods have different effects on production and the employee, and, in addition, give differentiated results in different situations.*

Key words: *industrial enterprise, management system, personnel, commerce, economics, motivation, international standards.*

Д. А. Автенюк. Совершенствование и развитие менеджмента промышленных предприятий Украины, как фактор роста коммерческих показателей. – Статья.

Аннотация. *Одним из более сложных моментов и в теории и в практике менеджмента является верный выбор способов управления персоналом компании. Это, в первую очередь, связано со сложностью человеческой психики и сложностью моделирования ответных реакций на влияния менеджеров, как отдельными работниками, социальными группами, так и коллективом в целом. Кроме того, следует учитывать, что разные методы управления оказывают разное влияние на производство и на работника, а, кроме того, дают дифференцированные результаты в разных ситуациях.*

Ключевые слова: *промышленное предприятие, система менеджмента, персонал, коммерция, экономика, мотивация, международные стандарты.*

УДК 338.48

Л. М. Жирак

*старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
ЗВО «Університет Короля Данила»
м. Івано-Франківськ, Україна*

О. Г. Мальована

*старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
ЗВО «Університет Короля Данила»
м. Івано-Франківськ, Україна*

ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА ІНДУСТРІЯ ЯК СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНОГО РОЗВИТКУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА

Анотація. *У статті проаналізовано сучасний стан готельно-ресторанної індустрії Івано-Франківська, тенденції та напрями розвитку туристичної галузі міста у зв'язку з подіями останніх років. Івано-Франківськ – європейське, перспективне, туристично привабливе місто, яке має потужну ресурсну та інфраструктурну базу для того, щоб стати ключовим центром розвитку туризму та готельно-ресторанного бізнесу в регіоні, а не просто транзитним містом неподалік карпатських курортів. Місто стає центром гастрономічного туризму, де вдало поєднується автентична кухня та європейські традиції, а заклади ресторанного господарства можуть задовольнити найвибагливішого туриста. Івано-Франківськ, завдяки своєму вдалому розташуванню та багатому*

історико-культурною спадщиною, є важливим діловим, економічним центром Прикарпаття, інвестиційно-привабливим для готельно-ресторанного бізнесу та розширення асортименту туристичних послуг.

Ключові слова: готельно-ресторанна індустрія, туризм, заклади розміщення, заклади харчування, туристичний розвиток, Івано-Франківськ.

Постановка проблеми. Івано-Франківськ є важливим діловим, туристичним, транспортним, економічним та культурним центром Прикарпаття. Події останніх років, зокрема пандемія Covid-19, війна Російської Федерації проти України, суттєво впливають на сферу гостинності, змінюють ринок, умови діяльності готельно-ресторанного та туристичного бізнесу. Саме тому актуальним є дослідження стану готельно-ресторанної індустрії на території міської ради як ключової складової розвитку туристичної галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням розвитку готельно-ресторанної індустрії Івано-Франківщини присвячено низку наукових праць авторів Н.М. Паньків, І.Г. Пандяк, І.З. Криховецького, А.Л. Цюцяка, І.І. Закутинської тощо, в той же час наукові дослідження Івано-Франківська з точки зору готельно-ресторанного бізнесу є недостатніми [7].

Постановка завдання. З метою розвитку Івано-Франківська як туристичного центру Прикарпаття необхідно проаналізувати стан готельно-ресторанної індустрії міста, яка є основоположною для комфортного перебування гостей.

Виклад основного матеріалу. Івано-Франківськ – місто з багатовіковою історією, давніми традиціями, неординарним мистецьким життям і динамічною економікою. Обласний центр має вдале географічне розташування на перетині двох річок Бистриць, на південному заході України на відстані 150–300 км від кордонів Польщі, Румунії, Угорщини, Словаччини. Територія міста – 83,73 кв. км. Чисельність населення – близько 288 243 тис. осіб. Місто зв'язане мережею автомобільних і залізничних шляхів з країнами Європи та СНД. Івано-Франківськ – невелике, затишне, спокійне місто, серце Покуття – культурно-етнографічного регіону Галичини, який поряд із Гуцульщиною, Бойківщиною, Опіллям є частинкою багатой матеріальної і духовної культури краю [6].

Для Івано-Франківська туристична галузь є однією з пріоритетних, адже є потужним джерелом для розвитку господарства, торгівлі, транспорту, а готельно-ресторанна індустрія є важливою складовою задоволення потреб гостей міста. З метою розвитку туристичної галузі та покращення туристичного іміджу, створення конкурентоспроможного туристичного продукту розроблено Програму розвитку туристичної галузі Івано-Франківської міської територіальної громади на 2021–2025 роки. З числа туроператорів, екскурсодів та готельєрів організовано Раду з питань підтримки та розвитку туризму в Івано-Франківську, діяльність якої спрямована на популяризацію і покращення туристичної привабливості міста та розвиток внутрішнього туризму [8].

В Івано-Франківську діє 55 суб'єктів туристичної діяльності, з яких 11 – туроператори, 43 – туристичні агентства й 1 фізична особа-підприємець, що займається виключно екскурсійною діяльністю. На території Івано-Франківській міської ради зосереджено 55% від загальної кількості суб'єктів туристичної діяльності Івано-Франківської області. В карантинних умовах багато туристичних операторів перейшли на внутрішній ринок.

За даними компанії Pro-Consulting, яка здійснювала дослідження готельного ринку, тенденції розвитку готельної нерухомості та основних операторів ринку у м. Івано-Франківськ, 2021 рік став точкою відліку у заснуванні нової культури подорожей у всьому світі. Цьому передувала поява CoVID-19, планові введення локдаунів та введення додаткових обмежень, що призупинило можливість подорожувати. Починаючи з 2021 року оператори ринку та населення адаптувалися до змін, почав відновлюватися туризм. Звичне розуміння мандрів змінилося, як і сама індустрія, але в результаті сформувалося кілька помітних трендів: перевага внутрішнього туризму; більшення витрат на внутрішні подорожі; збільшення тривалості подорожей; підвищення інтересу до природних локацій; підтримка локальних виробників; молодь швидше адаптується до нових умов подорожей [2].

Змінюється і сам ринок готельно-ресторанних послуг. Перший тренд і вимога часу – туристи прагнуть отримувати повний набір послуг найвищого рівня в одній локації, тобто у готелі гість має мати можливість отримати послуги проживання, харчування, салону краси, конференц-сервісу, трансферу, екскурсії по місту. Другий тренд – це зацікавленість туристів у локальних особливостях – гостям цікаво відвідати майстер-класи автентичних ремесел, власноруч виготовити якусь річ або приготувати кулінарну національну страву поруч з українськими газдинями. Гості з кожним роком стають все більш вибагливими і обізнаними [4].

В той же час, у зв'язку з війною, яку розв'язала Росія проти України та вимушеним переселенням населення з територій активних бойових дій в Івано-Франківськ та область, готельні заклади та аналогічні заклади розміщення стають тимчасовим прихистком для даної категорії осіб.

На території Івано-Франківської міської ради функціонують 43 суб'єкти господарювання, діяльність яких пов'язана з наданням послуг щодо тимчасового розміщення у місцях проживання (27 готелів, 7 мотелів, 9 хостелів). Місткість готелів та аналогічних засобів розміщення в Івано-Франківську – 1518 осіб [8].

У самому місті функціонують ряд закладів розміщення, що надають послуги в широкому спектрі цінкових категорій і форматів, які пропонують різний рівень сервісу. В той же час, за даними компанії Pro-Consulting, яка здійснила аналіз апарт-готелів міста, з метою визначення існуючого і перспективного обсягу, рівня конкуренції і основних факторів впливу, ринок апарт-готелів в Івано-Франківську практично вільний. У структурі пропозицій з тимчасового розміщення в місті переважає оренда квартир – 67%, готелі – 22,6%, хостели – 7,5%. У готельному секторі найбільш популярні: готелі цінкової категорії 400-750 грн за 2-місний номер «стандарт»; готелі без категорії і без додаткових послуг. Аналіз ринку апарт-готелів Івано-Франківська свідчить про перспективність цього напрямку готельного бізнесу як для компаній, що управляють, так і для приватних інвесторів [1].

За даними Booking.com – провідної системи бронювання житла, серед найвідоміших готелів в Івано-Франківську виділяють «Nadiya», «Grand Hotel Roxolana», «Reikartz Парк Івано-Франківськ», «Бистриця Люкс», «Станіславів», «Franz», «Atrium Hotel», «Maria Garden hotel & restaurant», «Станіславський двір», готельно-ресторанний комплекс «Silver», Fontush Boutique Hotel», готельно-ресторанний комплекс «Легенда», «Clubhouse», апарт-готель Luxury.ap. [5]. В той же час зазначимо, що в місті не вистачає готелів категорії 4-5*.

Відзначимо, що готель «Nadiya» – визнаний найкращий бізнес-готель *** Європи за результатами міжнародної премії International Hospitality Awards 2020. Оцінка готелю складалася з рейтингу на найбільших світових сайтах – Booking.com і Trustyou.com, а також оцінювання незалежного експертного журі.

Важливою складовою готельного господарства Івано-Франківська є хостели – малі підприємства готельної B2C індустрії, які приходять на допомогу гостям міста, яких обмежують високі ціни проживання в готелях. Найбільш активні туристи надають перевагу огляду визначних пам'яток Івано-Франківська – це молоді люди 21-45 років. Івано-Франківськ – студентське місто, і пропозиція роботи в хостелі буде взаємовигідним співробітництвом невеликої готельної організації, вимогливої до відповідальності і мовних якостей, і бажаючих удосконалити мовні навички студентів. При цьому, незважаючи на зростаючий приплив іноземних студентів, практика роботи місцевих хостелів показує незадовільну готовність ресепшн-персоналу до комунікації з іноземними гостями. Для бюджетних туристів пропонують свої послуги хостели, серед яких «Простір Вдома», «Пілігрим», «Office», «Lime», «Travel station», «Центральний» та інші [7].

Гості, які приїжджають в Івано-Франківськ, мають можливість цікаво провести час. Активно розвивається в місті діловий та подієвий туризм, щороку на високому рівні проходять різноманітні міжнародні та всеукраїнські фестивалі. В Івано-Франківську працює туристичний центр, де туристи мають можливість отримати довідковий матеріал, купити сувенірну продукцію, розроблено туристичний сайт Івано-Франківська <https://iftravel.com.ua/>. Місто є цікавим з точки зору екскурсій. Збудоване за проектом відомих європейських архітекторів Франсуа Корассіні та Кароля Беное, воно втілювало найкращі ідеї «ідеального міста», а сьогодні гості міста можуть відвідати цікаві оглядові і тематичні екскурсії, в тому числі безкоштовні. Туристичне обличчя міста формують унікальні ковані скульптури, подаровані ковалями з України та Європи, 2 театри, 3 кінотеатри, 13 музеїв. Особливу туристичну привабливість має фортечна галерея «Бастіон», яка є збереженою частиною фортифікаційних укріплень Станіславської фортеці.

Івано-Франківськ, поряд з іншими містами-сусідами, є колицкою самобутньої галицької кухні, яка поєднує в собі суміш української, польської, єврейської та вірменської. За останні роки Івано-Франківськ активно позиціонується як місто з гастрономічною різноманітністю, цікавими поєднаннями автентичної кухні та європейських традицій.

В Івано-Франківську функціонує 561 заклад ресторанного господарства. З них ресторанів – 73, барів – 22, кафе – 449, нічних закладів – 17. У загальному інтер'єр і меню закладів відповідають очікуванням середньостатистичного туриста [8]. В місті представлені заклади з автентичною та європейською кухнею

(«Традиція», «Franko», «Надія», «Холодець», «Фамілія», «Хата Багата», гастробар «Балкон», «Лелеч», «Галицька брама», «Гражда»), та різних країн світу («Діди Гулі», «Піросмані» – грузинська, «Viva Italia», «Fabricca», «Grande Pizzeria» – італійська, «Султан», «Esse», «Кабукі» – східна кухня тощо). Окремі з них заслуговують особливої уваги, як от «Urban Space 100» – громадський ресторан, прибутки якого спрямовані на релізацію громадських проєктів в місті, «Гуцульська кнайпа Мулярових» – пропонує туристам скуштувати автентичні наїдки та напої, як от, андрути, цвіклі, куряча роляда, пструг, печене ябко, кава мелянж, галицький борщ, засипана капуста, лазанки, мізерія тощо. Для туриста це не тільки смачно, корисно, але й пізнавально, адже назви страв приваблюють не менше, ніж їхній смак. А ресторан «Десятка», антикварня Шпиндел⁷, культова «Піріжкова» – найстаріший заклад харчування міста з 1967 року – стали справжньою стали візитівкою міста. «Yummy Kids restaurant» – спрямований на дитячу аудиторію, і в цілому, в місті налічується близько десятка закладів громадського харчування, які пропонують дитяче меню та ігрові кімнати. Серед них ресторан-кафе «Amigos», готельно-ресторанний комплекс «Reikartz Парк готель», «Fazenda Family Park», «Повидло» тощо. Окрему гастрономічну сторінку міста займають кав'ярні з промовистими колоритними назвами «Кава Станіслава», «Галка», «Кав'ярня на Труша», «Цар-хліб» та інші, які не лише вражають різноманітністю кавових напоїв і десертів, а несуть в собі історію, звичаї, культуру мешканців міста. В місті представлені заклади з альтернативними видами харчування «Mondays cafe & store», «Vegano Hooligano Ivano-Frankivsk», активно розвиваються сервіси доставки їжі.

В місті активно проводяться гастрономічні екскурсії, де гості можуть познайомитися з місцевою кухнею, традиціями і звичаями. У 2020 році виробники традиційних локальних продуктів, заклади харчування, розміщення та інші суб'єкти туристичного ринку Івано-Франківщини об'єдналися у мережу гастрономічних маршрутів – проєкт «Дорога смаку Прикарпаття», спрямованого на розвиток загальнонаціональної мережі етногастрономічних маршрутів «Дороги вина та смаку України» [3].

Таким чином, аналіз готельно-ресторанної індустрії міста показує, що місто Івано-Франківськ є цікавим, перспективним, інвестиційно-привабливим для розвитку туристичної галузі. Готельно-ресторанна індустрія пропонує різноманітні варіанти для відвідувачів, проте необхідне збільшення кількості готелів категорії 4* та 5*, апарт та бутик-готелів. Необхідне постійне підвищення готельно-ресторанного сервісу, кваліфікації персоналу – все це дозволить Івано-Франківську стати одним з провідних туристичних центрів України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аналіз ринку апарт-готелів в м. Івано-Франківськ. 2019 рік. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-apart-otelej-v-g-ivano-frankovsk-2019-god> (дата звернення: 20.05.2022).
2. Аналіз ринку готелів у м. Івано-Франківськ. 2022 рік. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-gostinic-v-g-ivano-frankovsk-2022-god> (дата звернення: 16.05.2022).
3. Дорога смаку: прикарпатські підприємці об'єдналися, щоб розвивати гастротуризм. URL: <https://gk-press.if.ua/doroga-smaku-prykarpatski-pidpryyemtsi-ob-yednalsya-shhob-rozvyvaty-gastroturizm/> (дата звернення: 25.05.2022).
4. Готельний бізнес Прикарпаття: готуємо сани влітку! *Mega. Economic and business news*. 2018. № 18. URL: <https://ribashotelsgroup.ua/img/magazine-article-1.pdf> (дата звернення: 10.05.2022).
5. Готелі в Івано-Франківську: веб-сайт. URL: <https://www.booking.com/> (дата звернення: 16.05.2022).
6. Маркетингова стратегія міста Івано-Франківська. URL: <http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/IF-Marketing-Strategy.pdf> (дата звернення: 25.05.2022).
7. Перезова І. В., Даляк Н. А. Маркетингове дослідження ринку хостелів на прикладі міста Івано-Франківськ. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал*. Івано-Франківськ : Вид-во ДВНЗ «ПНУ імені Василя Стефаника», 2017. Вип. 13. С. 134–151.
8. Регіональна цільова програма розвитку туризму в Івано-Франківській області на 2022–2027 роки. URL: <https://www.if.gov.ua/npas/pro-shvalennya-proyektu-regionalnoyi-cilovoyi-programi-rozvitku-turizmu-v-ivano-frankivskij-oblasti-na-2022-2027-roki> (дата звернення: 17.05.2022).

L. Zhyrak, O. Malovana. Hotel and restaurant industry as a component of tourist development of Ivano-Frankivsk. – Article.

Summary. The article analyzes the current state of the hotel and restaurant industry of Ivano-Frankivsk, trends and directions of development of the tourist industry of the city in connection with the events of recent years. Ivano-Frankivsk is a European, promising, tourist-attractive city that has a strong resource and infrastructure base to become a key center for tourism and hotel and restaurant business in the region, and not just a transit city near the Carpathian resorts. The city

is becoming a center of gastronomic tourism, which successfully combines authentic cuisine and European traditions, and restaurants can satisfy the most demanding tourists. Ivano-Frankivsk, the challenges of its successful location and rich historical and cultural heritage is an important business, economic center of Prykarpattia, investment and attractive for hotel and restaurant business and expand the range of tourist services.

Key words: hotel and restaurant industry, tourism, accommodation, catering, tourism development, Ivano-Frankivsk.

Л. М. Жирак, О. Г. Мальована. Гостиннично-ресторанная индустрия как составляющая туристического развития Ивано-Франковска. – Стаття.

Аннотація. В статті проаналізовано сучасне становище гостиннично-ресторанної індустрії Івано-Франківська, тенденції та напрямки розвитку туристичної галузі міста в зв'язі з подіями останніх років. Івано-Франківськ – європейський, перспективний, туристично привлекательний місто, яке має потужну ресурсну та інфраструктурну базу для того, щоб стати ключовим центром розвитку туризму та гостиннично-ресторанного бізнесу в регіоні, а не просто транзитним містом поблизу карпатських курортів. Місто стає центром гастрономічного туризму, де успішно поєднуються автентична кухня та європейські традиції, а заклади ресторанного господарства можуть задовольнити самого вимогливого туриста. Івано-Франківськ, завдяки своєму вигідному розташуванню та багатому історико-культурному насліду є важливим діловим, економічним центром Прикарпаття, інвестиційно-привлекательним для гостиннично-ресторанного бізнесу та розширення асортименту туристичних послуг.

Ключові слова: гостиннично-ресторанная індустрія, туризм, заклади розміщення, заклади харчування, туристичне розвиток, Івано-Франківськ.

УДК 338.012:37.013

І. О. Корольов

аспірант III курсу спеціальності 073. Менеджмент
кафедри менеджменту
факультету менеджменту,
готельно-ресторанної справи та туризму
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-СИСТЕМИ ІННОВАЦІЙНИХ МАРКЕТИНГОВИХ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті розглянуто роль сучасних інноваційних маркетингових комунікативних технологій у впливі на потенційного споживача. Систематизовані сучасні технології та інструменти інтернет-маркетингу. Визначені елементи сучасної бізнес-системи маркетингових ІТ-комунікацій. Визначені основні тенденції їх застосування та розвитку. Уточнено категорійну базу й визначено склад основних елементів інтернет-маркетингу майбутнього та окреслені перспективи розвитку.

Ключові слова: інтернет-маркетинг, маркетингові комунікації, Інтернет-технології, інструменти ІТ-маркетингу, ІТ-інновації.

Постановка проблеми. Прогрес цивілізації породив та зумовив інтенсивний розвиток Інтернет-середовища – глобальної інформаційної гіпермедійної системи на базі спеціальних технологічних рішень та відповідної інфраструктури. Відповідаючи найсучаснішим запитам суспільства щодо організації комунікацій та доступу до знань і досвіду людства, Інтернет одночасно є середовищем для співпраці та спілкування, засобом всесвітнього мовлення та розповсюдження інформації, з необхідним взаємоповненням та синергією усіх галузей знань та аспектів життєдіяльності суспільства. Інтернет виступає в якості зручної та економічно привабливої віртуальної сфери ведення бізнесу з потужним арсеналом принципово нових інструментів підвищення прибутковості [4].